

Annandag pingst -2019 – Lars Borgström (LFS)

Texter: Salme 110; Jes 52:7-12; Apgj 10:42-48; Joh 3:16-21; II Joh 6:44-51

Jesus sade: ”Ingen kan komma till mig om inte Fadern som har sänt mig drar honom, och jag ska låta honom uppstå på den yttersta dagen” (v 44). Här talar Frälsaren om hur en människa kommer till Honom, d.v.s. blir omvänd, och att detta är ett verk av Fadern. Om omvändelsens verk blir bestående, så att den som blivit omvänd inte avfaller, kommer den människan också att uppstå till evigt liv på den yttersta dagen.

I dagens predikan ska vi se att Fadern, när Han drar oss till sin Son, handlar med oss genom sitt Ord, genom lag och evangelium. Vi är föremål för Guds handlande, själva kan vi inte besluta oss för att bli kristna. Detta eftersom vi av naturen är bundna till synden och syndens upphovsman, djävulen.

Viljans bundenhet i omvändelsen

Många predikanter tar för givet att människan har fri vilja att besluta sig för att bli en kristen och uppmanar därför åhörarna att omvända sig. De appellerar till *viljan* och genom känsloladdat tal ackompanjerat av dramatisk musik försökte de hjälpa åhörarna ”på traven” att avgöra sig. Men sådana mänskliga knep kan bara skapa krusningar på ytan, åstadkomma kortvariga psykologiska effekter. Någon verklig omvändelse blir det inte ifall någon ”avgör sig” genom egen vilja. Det blir ett människoverk, men den nya födelsen verkas av Gud (Joh. 1:3, 3:3, 6:29, Ef. 2:1 m.fl.). David Hedegård berättar i ett föredrag, *Anden och Andens fullhet* (1971), om en ung man som elva år efter varandra besökt ett kristet sommarläger och varje gång avgjort sig – ”men”, sade Hedegård, ”det var fortfarande ingen reda med hans kristendom”.

Men hur går då pånyttfödelsen till? Vilken roll spelar människan? Sanningen är att människan inte kan göra någonting alls för att få andligt liv. Hon är andligt död (Ef.2:1) och kan ”avgöra sig” lika mycket som en kroppsligt död människa kan fatta beslut och agera på det naturliga livets område. Lika lönlöst som det är att uppmana ett lik att resa sig, att gå hit eller dit, är det att uppmana en andligt död människa att komma till Jesus på det sätt som här återgivits. Den naturliga, oomvända människan vill inte ha med Gud att göra. I Rom. 3:10–11 citerar Paulus Ps. 14: ”*Ingen rättfärdig finns, inte en enda. Ingen finns som förstår, ingen som söker Gud*”. Den naturliga människan står främmande för Gud och Hans ord. Hennes vilja är bunden av satan och därför stöter hon ifrån sig evangeliet när hon hör det: ”En oandlig människa tar inte emot det som tillhör Guds Ande. Det är dårskap för henne, och hon kan inte förstå det, eftersom det måste bedömas på ett andligt sätt” (1 Kor. 2:14).

Lagens roll i omvändelsen

Lagen, Guds krav på oss människor uttryckta i bud och förbud, kan inte frälsa någon enda människa. Lagens väg till frälsning är stängd för syndfulla människor, vilket vi alla är. Paulus skriver: ”Ingen människa förklaras rättfärdig inför Honom genom laggärningar. Vad som ges genom lagen är insikt om synd” (Rom. 3:20, se även Gal. 3:11 m.fl.).

Lagen har ändå, som vi förstår av citatet från Romarbrevet, en helt avgörande funktion då en människa blir omvänd. Det är ju endast den människa som inser sin synd, som känner Guds vrede, som flyr till Jesus, som är syndares Frälsare. Lagens roll är alltså förberedande, den bryter ned de berg av högmod och egenrättfärdighet som finns i människans hjärta så att människan blir angelägen om sin frälsning. Men vid själva *frälsningstilläggnelsen* har lagen ingen som helst roll att spela. Där måste den tvärtom hållas helt och hållet borta. Evangeliet innehåller inga som helst villkor. När syndaförlåtelsen är förkunnad, när rättfärdiggörelsedomen har uttalats sätts det *punkt*, inte något kommatecken. Då återstår inga tillägg i stil med ”om du dessutom...”, ”men du måste...”, ”ifall du sedan...” o.s.v.

Lagen har fått sitt slut i Kristus (Rom 10:4). Den saliggörande trons enda objekt är evangelium. Men lagen måste, som sagt, föregå evangelium. Den ska predikas ”för att varje

mun ska tystas och hela världen stå skyldig inför Gud” (Rom 3:19). Då blir åhöraren överbevisad om sin synd och skuld och upptäcker sig stå som brottsling inför Gud. En rätt förkunnelse av lagen verkar ånger över synden, och sann ånger är förhanden när man inte blott fruktar sina synders timliga straff utan vet sig vara evigt förtappad för sina synders skull. Och sann tro föreligger även om det enbart är en liten gnista av tron som glöder i hjärtat (SKB, s. 570.)

Evangeliets roll i omvändelsen

Människans fria vilja kan inte omvända henne, lagen kan inte heller omvända henne. Det är endast evangeliet om syndernas förlåtelse för Jesu skull som kan omvända en människa. Denna omvändelse sker endast genom Anden och Ordet, *helt* utan människans medverkan. *Konkordieformeln* uttrycker det som att människan ”är och förblir en fiende till Gud, intill dess hon med den helige Andes kraft genom det predikade och hörda Ordet blir av idel nåd utan allt eget åtgörande omvänd, troende, pånyttfödd och förnyad” (SKB, s. 559).

Det är först i och med att människan blivit omvänd som hon har andligt liv och kan ta emot nåden och allt det som hör Guds rike till: ”Ty omvändelsen består i en sådan förändring genom den helige Andes verkan i människans förstånd, hjärta och vilja, att människan genom denna den helige Andes verkan kan mottaga den tillbudna nåden” (SKB, s 576). Nu, som *omvänd*, kan alltså människan ta emot nåden, vilket hon inte kunnat tidigare. Den redan omvända människan tar varje dag i sitt kristna liv emot Guds nåd, som uppehåller hennes andliga liv.

Eftersom den nya födelsen sker genom Ordet (1 Petr. 1:23, Jak. 1:18) – även vid pånyttfödelsen i dopet (Tit. 3:5) är det Ordet som ger dopet kraft – ska vi nu besvara frågan hur den evangeliets predikan ska vara beskaffad som överräcker frälsningen åt åhöraren.

När Jesus undervisade Nikodemus om pånyttfödelsen sade Han: ”Och så som Mose upphöjde ormen i öknen måste Människosonen bli upphöjd, för att var och en som tror på Honom ska ha evigt liv” (Joh. 3:14–15). Det är den korsfäste Jesus, endast Honom och Hans fullbordade verk (Joh. 19:30) som ska förkunnas för att omvändelsen ska ske. När åhörarna tillägnar sig frälsningen är det inte fråga om någon introspektion, ett letande i själen efter andliga rörelser eller spår efter Guds verk. Frälsningen skedde på korset, utanför oss (*extra nos*), och det är på den korsfäste Frälsaren vi måste fästa vår blick om vi någonsin ska bli saliga. Det är också på den Korsfäste den redan troendes blick måste återvända om han vill bli bevarad i tron.

Den teologiska grunden för att kunna presentera evangeliet alldeles villkorsfritt är läran om *den allmänna rättfärdiggörelsen* (Rom. 3:22b–24, Rom. 4:25, 5:18–19, 2 Kor. 5:21). Med full förvisning om att en frikännande dom i och med Kristi död fällt över hela mänskligheten kan predikanten tillförsäkra alla sina åhörare att deras synder är förlåtna. Axel B. Svensson skriver om den allmänna rättfärdiggörelsen:

”När en människa får sina ögon öppnade för detta, så tändes tron, och då tillgodoräknar hon sig rättfärdigheten utan egna gärningar. Hon handlar då såsom Gud själv handlar, då han gör den ogudaktige rättfärdig genom att tillräkna rättfärdigheten utan gärningar, Rom.4. Och då människan så tror, rättfärdiggöres hon av tron. Denna individuella rättfärdiggörelse består sålunda däri, att syndaren tar i anspråk den frälsning, som är skedd för alla. (Axel B. Svensson, *Nya Väktaren* 1945:6).

Det bästa vi kan göra är att säga ja och amen till detta. Då har Gud Faders dragande fört oss till frälsning och evigt liv genom Sonen. ”Den som har Sonen har livet. Den som inte har Guds Son har inte livet” (1 Joh. 5:12).

Amen.